

EKSAMEN

Emnekode: SFT 22018	Emne: Tysk i kontrast: Skriftlig språkferdighet og språkhistorie
Dato: 5.12.2019	Eksamenstid: kl 10.00 til kl 15.00
Hjelpemiddel: Ingen	Faglærere/Faglærarar: Kåre Solfeld Frode Lundemo
Eksamensoppgava/Eksamensoppgåva: Settet består av 4 sider inklusiv denne framsida. Kontroller at det er komplett før du begynner å svare på spørsmåla. Alle oppgavene/oppgåvene – bortsett fra/frå oversettelsen/omsetjinga til norsk – skal besvares/svarast på på tysk.	
Sensurdato: 27.12.2018 Karakterene/Karakterane er tilgjengelige for studenter/studentar på studentweb seinest/seinast dagen etter oppgitt sensurfrist.	

Hinweis

Falls deutsche Zeichen nicht dargestellt werden können, bitte wie folgt wiedergeben:

ae/AE für ä/Ä
oe/OE für ö/Ö
ue/UE für ü/Ü
B für ß

1. Übersetzen Sie den nachstehenden Text ins Norwegische:

In einem vorige Woche von der Europäischen Umweltagentur veröffentlichten Bericht wird behauptet, dass die Luftverschmutzung momentan die größte Umweltgefahr für die menschliche Gesundheit ist. Verschmutzte Luft habe 2016 in Europa zu rund 400.000 vorzeitigen Todesfällen geführt. Fast alle Menschen in europäischen Städten seien belasteter Luft ausgesetzt.

Der Bericht enthält eine äußerst gründliche Bewertung von der im Jahr 2016 mit verschiedenen Luftschadstoffen verbundenen Gefahr. Dafür nutzten die Forscher die Daten von mehr als 4000 Messstationen in ganz Europa. Durch den Feinstaub gingen den Berechnungen zufolge 4,2 Millionen Lebensjahre verloren. Rund 374.000 der Todesfälle betrafen Menschen in der Europäischen Union.

Der Bericht ist aber nicht ausschließlich negativ. Es lässt sich ein vorsichtiger Rückgang einiger negativer Zahlen verzeichnen. Die Luftqualität hat sich in vielen Städten in West- und Südeuropa verbessert, darunter auch in Deutschland. Nino Künzli, Stellvertretender Direktor des Schweizerischen Public Health-Instituts, sieht die Situation grundsätzlich positiv: »Der vorgelegte Bericht zeigt klar, dass die von der Weltgesundheitsorganisation vorgeschlagenen Konzentrationen der Luftschadstoffe eingehalten werden können, wenn die Politik diese Ziele vorgibt«.

<https://www.spiegel.de/gesundheit/diagnose/europa-luftverschmutzung-verkuerzt> (abgerufen 16.10.19, etwas geändert)

2. Übersetzen Sie den nachstehenden Text ins Deutsche:

Bokmål

Forurensingen i europeiske storbyer er fortsatt et stort miljøproblem. I prinsippet er det slik at EU forplikter medlemslandene til å begrense utslippet av en rekke skadelige stoffer. De europeiske landene har imidlertid ikke lyktes i å nå de målene som EU har fastlagt. Dette betyr at borgerne i mange storbyer i Europa fortsatt må kjempe med store forurensningsproblemer. De tiltakene som har blitt prøvd ut, har for eksempel vært å gjøre det dyrere å kjøre bil om morgenen og ettermiddagen. I noen byer har dette ført til at bilbruken er blitt redusert.

Fordi EU-statene ennå ikke har klart å begrense utslippene i vesentlig grad, overveier EU-kommisjonen i Brussel nå å innføre sanksjoner, men historien viser at det å innføre straffetiltak ofte ikke har den ønskede effekten, i hvert fall ikke på kort sikt.

Utviklingen går altfor langsomt i riktig retning, kritiserer Alberto Gonzáles Ortiz, som er leder for en rekke prosjekter som har som mål å forbedre luftkvaliteten i EU-landene. Han sier at den rapporten som nettopp er presentert, viser at medlemsstatene ikke har nådd de målene som er satt for EU. Målene som Verdens helseorganisasjon har anbefalt, er imidlertid innenfor rekkevidde i løpet av en femårsperiode.

Ortiz sier at ved å bekjempe luftforurensning bekjemper man også klimaforandringen. Samtidig fører det til at man reduserer støy og fremmer en sunn livsstil. Det er altså en vinn-vinn-situasjon.

Det at ikke minst unge har en økende klimabevissthet, gir håp for fremtiden. Mange mener at det vil bli langt lettere å gjennomføre klimatiltak i årene som kommer. Folk er nå mer villig til å gi avkall på for eksempel flyreiser og andre goder hvis dette er til fordel for miljøet. Men problemene og utfordringene er store.

Nynorsk

Forureininga i europeiske storbyar er framleis eit stort miljøproblem. I prinsippet er det slik at EU forpliktar medlemslanda til å begrense utsleppet av ei rekkje skadelege stoff. Dei europeiske landa har likevel ikkje lukkast i å nå dei måla som EU har fastlagt. Dette betyr at borgarane i mange storbyar i Europa framleis må kjempe med store forureiningsproblem. Dei tiltaka som har vorte prøvde ut, har til dømes vore å gjere det dyrare å køyre bil om morgonen og ettermiddagen. I nokre byar har dette ført til at bilbruken har vorte redusert.

Fordi EU-statane ennå ikkje har klart å avgrense utsleppa i vesentleg grad, vurderer EU-kommisjonen i Brussel nå å innføre sanksjonar, men historia syner at det å innføre straffetiltak ofte ikkje har den ynskte effekten, i kvart fall ikkje på kort sikt.

Utviklinga går altfor langsamt i rett retning, kritiserer Alberto Gonzáles Ortiz, som er leiar for ei rekkje prosjekt som har som mål å forbetre luftkvaliteten i EU-landa. Han seier at den rapporten som nettopp har vorte

presentert, syner at medlemsstatane ikkje har nådd dei måla som er sette for EU. Måla som Verdas helseorganisasjon har tilrådd, er likevel innanfor rekkjevidde i løpet av ein femårsperiode.

Ortiz seier at ved å bekjempe luftforureininga bekjemper ein også klimaendringa. Samtidig fører det til at ein reduserer støy og fremjar ein sunn livsstil. Det er altså ein vinn-vinn-situasjon.

Det at ikkje minst unge har eit aukande klimamedvit, gir håp for framtida. Mange meiner at det vil bli langt lettare å gjennomføre klimatiltak i åra som kjem. Folk er nå meir villige til å gi avkall på til dømes flyreiser og andre gode dersom dette er til fordel for miljøet. Men problema og utfordringane er store.

3. Älteres Deutsch

a. Konsonantismus

Vergleichen Sie die nachstehenden Wörter 1–4 mit den entsprechenden Wörtern im Norwegischen in Bezug auf den Konsonantismus. Worauf sind die Unterschiede zurückzuführen? Erläutern Sie.

- 1 *Salz*
- 2 *Pfeffer*
- 3 *Buch*
- 4 *Tür*

b. Änderungen im Vokalismus im Übergang zwischen Mittelhochdeutsch und Frühneuhochdeutsch

Die nachstehenden neuhochdeutschen Wörter 1–3 repräsentieren je eine Änderung im Vokalismus, die in der mittelhochdeutschen Periode anfängt und sich im Frühneuhochdeutschen vollzieht. Um welche Änderungen handelt es sich? Erklären Sie.

- 1 *Wein*
- 2 *Buch*
- 3 *fragen*